

SAŽETAK

CMV infekcija je prisutna širom svijeta i može se predstaviti od lakšeg kliničkog oblika sličnog nahladi do izuzetno teškog oboljenja kod imunokompromitiranih osoba, te kod novorođenčadi u vidu kongenitalne CMV infekcije. Prospektivnim istraživanjem je obuhvaćeno 300 trudnica sa područja Tuzlanskog kantona dobi 18 do 42 g., koje su u saradnji sa ginekološkim dispanzerima Domova zdravlja opština koje pripadaju TK, sa nalazima serologije na CMV slate u Specijalističku ambulantu za infekcije u trudnoći pri Klinici za zarazne bolesti UKC Tuzla. Nalaz serologije je očitavan, a u slučaju sumnje na akutnu CMV infekciju rađen je dodatni test IgG aviditeta na CMV. Prema nalazu serologije na CMV trudnice su podijeljene u dvije grupe, one koje su pozitivne na CMV (ispitnička grupa), te one koje su negativne (kontrolna grupa). Takođe su trudnice popunjavale i anketu o riziko faktorima za nastanak CMV infekcije tokom trudnoće. Cilj ovog istraživanja je da se odredi učestalost CMV infekcije kod trudnica na području TK, da se odredi učestalost akutne CMV infekcije, da se odrede predisponirajući riziko faktori za CMV infekciju kod trudnica, da se utvrdi povezanost predisponirajućih riziko faktora sa razvojem akutne CMV infekcije kod trudnica, te da se utvrdi povezanost prisustva CMV infekcije sa ishodom trudnoće. Prosječna životna dob trudnica u istraživanju je $28 \pm$ (SD) 4,97 godina. Većina od 300 trudnica, 277 (92,3%) je mlađa od 35 g. Sto šesdeset jedna trudnica (53,6%) je svoju životnu sredinu klasifikovala kao urbanu, sa jasnim trendom mlađih trudnica iz ruralnih područja, dok su strarije trudnice dominirale u urbanim sredinama. Velika većina trudnica 295 (98,33%) je bila udata. Više od polovine ispitanica je imalo završenu srednju školu 56%, a bez ikakve školske spremne su bile 2 (0,7%) ispitanice. Sto dvadeset osam (42,67%) trudnica je imalo prvu trudnoću, ranije pobačaje je imalo njih 68 (22,7%). Osamnaest (3,66%) trudnica je prijavilo veći broj seksualnih partnera. Većina ispitanica nije imala dijete mlađe od 5 godina kod kuće 205 (68%), a dokazano je da su veći kontakt sa malom djecom imale trudnice sa nižim stepenom obrazovanja. Na našem kantonu CMV infekcija je prisutna u visokom postotku kod trudnica, čak kod 280 od 300 ispitanica, dakle kod 93%. Dvadeset (6,7%) trudnica je je imalo IgM i IgG antitijela negativna. U našem kantonu akutnu infekciju na osnovu serologije, dakle pozitivna IgM i IgG antitijela je imalo 9/300 (3,0%) trudnica. Poslije urađenog testa IgG aviditeta na CMV, visok IgG aviditet je imalo svih 9/300 (3%) trudnica – što znači da je ili infekcija bila primarna, ali koja se desila prije 3 mjeseca, ili se pak radilo o rekurentnoj infekciji, odnosno reinfekciji.

Kod trudnica je utvrđen statistički značajan veći broj seropozitivnih ispitanica na IgG antitijela na CMV iz ruralnih područja u odnosu na one iz urbane životne sredine. Prisutan je veći postotak CMV infekcije kod trudnica sa nižim stepenom obrazovanja, te je vidljiv jasan rast postotka negativnih CMV IgG antitijela sa porastom stepena obrazovanja. Kod trudnica sa VSS je taj postotak 10,2%, a kod onih sa srednjom stručnom spremom iznosi 5,4%. Ostali riziko faktori za nastanak CMV infekcije: kontakt sa malom djecom koja idu u obdanište, dob, paritet, podatak o abortusu, podatak o transfuziji krvnih derivata ili organa, podatak o većem broju seksualnih partnera, bračni status, gestaciona nedjelja, trimestar, prethodno znanje o CMV, povišena temperatura, ranije dijete sa kongenitalnom malformacijom, nisu uticali na učestalost citomegalovirusne infekcije kod trudnica. Analizom povezanosti predisponirajućih riziko faktora sa razvojem akutne CMV infekcije kod trudnica: kontakt sa malom djecom koja idu u obdanište, dob, paritet, podatak o abortusu, životna sredina, stepen obrazovanja, podatak o transfuziji krvnih derivata ili organa, podatak o većem broju seksualnih partnera, bračni status, gestaciona nedjelja, trimestar, prethodno znanje o CMV, povišena temperatura, ranije dijete sa kongenitalnom malformacijom, niti kod jednog od ovih riziko faktora nije pronađen uticaj na pojavu akutne citomegalovirusne infekcije kod trudnica. Od ukupnog uzorka istraživanja 285 (95%) trudnica je imalo terminski porođaj, njih 12 (4%) je imalo pretermiski porođaj. Zabilježena su 3 (1%) slučaja termiskog porođaja sa malom tjelesnom težinom. Statistički značajno veći broj ispitanica sa akutnom CMV infekcijom 2/9 (22,2%) su imale pretermiski porođaj, u odnosu na one bez akutne CMV infekcije (10/291; 3,4%). Dakle, relativni rizik za pretermiski porođaj u grupi ispitanica sa akutnom CMV infekcijom je bio 6,467 puta viši nego u grupi ispitanica koje nisu imale akutnu CMV infekciju. Analiziran je ishod trudnoće, s obzirom na CMV IgG pozitivnost, ali nije uočena statistički signifikantna razlika u ishodu trudnoće s obzirom na CMV pozitivnost.